

УДК 621.373.54

**Г. Г. ГУБАРЄВ,***кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,**доцент кафедри інформаційної безпеки**факультету психології, менеджменту, соціальних та інформаційних технологій**Харківського національного університету внутрішніх справ*

## **ЗАКОНОДАВЧО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ АСПЕКТИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ТА СЕРТИФІКАЦІЇ ЕЛЕКТРОШОКОВИХ ПРИСТРОЇВ В УКРАЇНІ<sup>1</sup>**

Указано, що прогалини та неоднозначність законодавства щодо електрошоккових пристроїв в Україні призводить до комплексної проблеми незаконного обігу та відсутності сертифікації електрошоккових пристроїв, яка може бути вирішена вжиттям низки заходів законодавчо-організаційного та науково-технічного характеру, які сформульовані в статті. Введено поділ електрошоккових пристроїв на електрошоккові пристрої для службового використання та електрошоккові пристрої для цивільного використання (електрошоккові пристрої для самозахисту). Запропоновано кількісні значення вихідних параметрів електрошокерів, які визначають вражаючу здатність електрошокерів різного призначення.

**Ключові слова:** *стандарт, зброя, електрошоккові пристрої, сертифікація, вражаюча дія.*

Електрошоккові пристрої належить до специфічного виду зброї, використання якого в суспільстві потребує відповідного правового регулювання. У цивілізованих країнах обіг та використання електрошокерів у суспільстві врегульовано національними законами про зброю. На жаль, уже протягом майже 20-ти років Верховною Радою України повноцінного закону до цього часу не прийнято. Єдине, що зроблено законодавцем, – це прийняття в першому читанні проекту Закону України «Про обіг зброї невійськового призначення» [1]. Цей проект закону є недостатньо повною копією Федерального закону Російської Федерації «Про зброю», прийнятого Державною Думою 13 листопада 1996 р. [2], і має порівняно з російським низку недоліків. Одним із недоліків українського закону є те, що в ньому (так само як і в інших, більш широких проектах Закону України «Про зброю») навіть не згадується про такі відомі засоби, як електрошоккові пристрої, ручні та відстрілювані гранати з дратівливими речовинами, світлозвукові пристрої, гранати та

інші спеціальні засоби. Вказані спеціальні засоби забезпечення громадського порядку є доволі традиційними і належать до специфічних видів зброї, які можуть використовуватись і для самозахисту й оборони, і для нападу, а також можуть спричинити поранення та завдати шкоди життю і здоров'ю людини. Не ставлять за мету розробники проектів Закону України «Про зброю» і врегулювання використання в суспільстві таких сучасних засобів впливу на громадян, якими є інфразвукова зброя, звукова імпульсна зброя, електрофізичні та механічні пристрої примусової зупинки транспортних засобів, надвисокочастотна електромагнітна зброя тощо.

Стаття 1 проекту Закону про обіг зброї невійськового призначення [1] надає визначення поняття зброї і тим самим дозволяє нам класифікувати різні технічні засоби як зброю. Згідно із проектом [1] «зброя – пристрої, предмети, спеціально виготовлені, конструктивно призначені та технічно придатні для неодноразового ураження живої або іншої цілі, які не мають прямого виробничого чи господарсько-побутового призначення» (стаття 1 закону). Всі перераховані вище технічні засоби, які не вказані в проектах українського закону «Про зброю», з повним правом можна віднести до зброї, що особливо стосується електрошоккових пристроїв.

Іншим важливим поняттям в обговорюваній проблематиці є поняття обігу зброї. Прийmemo це поняття у визначенні проекту закону [1]. Обіг зброї – це «виробництво, ремонт, торгівля, придбання, користування, носіння, застосування, зберігання, облік, вилучення, знищення,

<sup>1</sup> Ця стаття є продовженням публікації, зроблених в «Право і безпека» № 2 (34) 2010, с. 116–122 та № 2 (39) 2011, с. 212–218, присвячених проблемі законодавчого врегулювання неконтрольованого обігу електрошокерів в Україні. Необхідними етапами такого врегулювання є створення Закону України «Про зброю» низки національних стандартів, одним із яких є державний стандарт «Електрошоккові пристрої».

колекціонування, експонування, заохочення, передача, спадкування, дарування, перевезення, експорт, імпорт, ввезення, транзитне перевезення та вивезення з території України зброї, її основних частин та боєприпасів, сертифікація, а також здійснення інших цивільно-правових та господарсько-правових угод чи операцій, предметом (об'єктом) яких є зброя, її основні частини та (чи) боєприпаси відповідно до чинних дозволів на цей вид діяльності» (стаття 1 проекту закону).

В Україні, на відміну від західних країн, Росії та Білорусії, випускається лише один електрошоковий пристрій IP-4 [3], який дозволено застосовувати в правоохоронних підрозділах. Його застосування регламентується постановами Кабінету Міністрів України від 4 серпня 1997 р. № 829 [4], інструкцією про порядок застосування електрошокового пристрою IP-4, затвердженою наказом МВС України від 13 лютого 1998 р. № 101 [5]. Електрошоковий пристрій IP-4 прийнято на оснащення і занесено до норм належності наказом МВС України від 11 серпня 1999 р. № 624 та наказом від 23 грудня 2003 р. № 1601 [6]. У той же час використання електрошокерів для населення заборонено, оскільки згідно з постановою Верховної Ради України від 17 червня 1992 р. № 2471 XII [7] вони не можуть знаходитися у власності громадян, громадських об'єднань, міжнародних організацій та юридичних осіб інших держав на території України як засоби, що використовуються органами забезпечення правопорядку. Відповідно для громадян України електрошокери внесено до переліку майна, яке не може знаходитися у власності громадян і юридичних осіб недержавної форми власності (Постанова Верховної Ради України від 24 січня 1995 р. № 1995-ВР [8]).

Незважаючи на це, в Україні на ринках та через інтернет-крамниці безконтрольно реалізуються десятки моделей електрошокерів зарубіжного виробництва, часто сумнівної якості та з невизначеними параметрами. У результаті значна кількість наших громадян наражаються на небезпеку завдання шкоди здоров'ю від використання таких електрошокерів, а злочинці отримують сучасні засоби спеціальної техніки для скоєння злочинів. При цьому через відсутність національного стандарту також не може бути вирішена проблема сертифікації електрошокових пристроїв як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва.

Узагальнюючи визначену проблематику, можемо стверджувати, що прогалини та неод-

нозначність законодавства стосовно електрошокових пристроїв призводить до:

- незаконного обігу електрошокових пристроїв і пов'язаних з ним правопорушень;
- контрабанди в Україну електрошокових пристроїв;
- проявів корупції на різних етапах обігу електрошокових пристроїв;
- відсутності електрошокових пристроїв у переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні [9];
- обмеженості використання українськими правоохоронцями електрошокових пристроїв як спеціальних сучасних засобів для ефективної боротьби з правопорушеннями;
- виникнення небезпеки для громадян у випадку використання електрошокерів із невстановленими вихідними параметрами;
- використання злочинцями електрошокових пристроїв як ефективних знарядь скоєння злочинів;
- стримування (фактично до знищення) українського виробництва та відсутності в Україні регульованого ринку електрошокових пристроїв.

Проблема незаконного і неконтрольованого обігу в Україні електрошокових пристроїв може бути вирішена прийняттям та впровадженням повноцінного національного закону «Про зброю». Про це достатньо переконливо свідчить досвід, наприклад, Росії.

Саме Закон України «Про зброю» повинен урегулювати всі юридичні аспекти визначення поняття зброї, її класифікацію, врегулювати обіг та обмеження використання зброї всіма суб'єктами юридичного права. Національний закон підсумовує і відображає певний етап розвитку суспільних відносин, юридичної науки і законодавства, прав і свобод громадян. Складність розроблення такого закону полягає в тому що його основу, крім юридичних норм, обмежень і конструкцій, повинні становити технічні нормативні документи, і перш за все державні стандарти на відповідні види технічних засобів, визначені як види зброї, обіг яких у суспільстві врегулює цей закон. Оскільки закон регулює застосування в суспільстві продукції, виробів, то він повинен базуватись на перевірених знаннях цих засобів, їх конструкції, технологічних рішень тощо, а ці відомості, за визначенням [10; 11], на даному етапі суспільного виробництва відображаються в технічних умовах та стандартах на таку продукцію. Державний стандарт на технічні пристрої звичайно відображає досягнутий на даний момент

рівень національної науки, техніки, технологій виробництва та відповідний рівень метрології і виміральної техніки [10; 11]. Тому оптимальний шлях розроблення й запровадження якісного закону – спершу створити державні стандарти на основні види технічних засобів, що є об'єктом регулювання закону, а потім підготувати сам закон.

На жаль, нині в Україні триває період створення нормативної бази, і якщо аналізувати наявність державних стандартів на технічні пристрої, обіг яких повинен регулювати Закон України «Про зброю», то значна частина таких пристроїв не стандартизована або ж такі стандарти затверджені за радянських часів. До пристроїв, які до цього часу не стандартизовані, належать і електрошокові пристрої. Відсутність стандартів на відповідні пристрої не означає, що такі пристрої не повинні розглядатися в законі, а значить лише, що такий стандарт необхідно створювати із залученням кращих науковців та інженерів до початку підготовки національного закону чи, паралельно з нею. Тільки в такому випадку ми отримаємо національний закон високої якості і тривалої дії, що оперує науково виваженими і технічно обґрунтованими параметрами пристроїв, які в ньому розглядаються.

З огляду на це один із логічних критеріїв якості, реалістичності та довговічності Закону України «Про зброю» на етапі підготовки – це наявність у його статтях посилань на національні стандарти на ті пристрої, використання яких ним регулюється. Аналіз проектів українського Закону України «Про зброю» свідчить про те, що ж одній із них не має посилань на національні технічні стандарти. Уже цей факт дозволяє зробити висновок про рівень підготовки і якість проектів закону.

На відміну від України, в Росії 1996 р. Державною Думою прийнято федеральний закон «Про зброю» [2], в якому електрошокові пристрої визначено як один із видів зброї, що дозволило легалізувати тіньовий обіг електрошокерів, поповнити державний бюджет, витіснивши з ринку економічними методами виробу сумнівної якості і походження, створити тисячі нових робочих місць, а також узяти під контроль держави відповідність електричних параметрів електрошокерів встановленим допустимим медичним нормам [12].

У федеральному законі РФ указано, що до цивільної зброї належать *«електрошокові пристрої та іскрові розрядники вітчизняного виробництва, які мають вихідні параметри, що*

*відповідають вимогам державних стандартів Російської Федерації і нормам федерального органу виконавчої влади, що здійснює функції вироблення державної політики і нормативно-правового регулювання у сфері охорони здоров'я (у ред. федерального закону від 9 лютого 2009 р. № 2-ФЗ)»* [2].

У результаті такого виваженого підходу сьогодні російський ринок має велику кількість різноманітних моделей електрошокових пристроїв контактної і дистанційної дії, призначених як для застосування в правоохоронних структурах, так і для самозахисту громадян. При цьому у сфері виробництва електрошокерів створено конкурентне середовище, в якому стимулюється постійне оновлення та вдосконалення зразків і моделей електрошокерів без втручання держави.

Зовсім інша ситуація існує в Україні. В Україні виробляється лише одна модель електрошокових пристроїв – електрошокер IP-4 контактної дії, що як спеціальний засіб застосовується переважно органами і підрозділами Міністерства внутрішніх справ України. Оскільки останніми роками спостерігалась нестабільність замовлень на електрошокери вітчизняного виробництва від державних споживачів, то в умовах відсутності інших джерел фінансування, внаслідок перерахованих юридичних обмежень, виробництво єдиного в Україні електрошокового пристрою з 2010 р. було практично припинено. З огляду на викладене можна відповідально стверджувати, що на сьогодні основною перешкодою розвитку ринку електрошокових пристроїв в Україні є відсутність національного закону «Про зброю» та відсутність у ньому дозволу на використання електрошокових пристроїв для самооборони громадянами України.

У чинному російському законі «Про зброю» електрошокові пристрої віднесені до цивільної зброї і не віднесені до службової зброї, але фактично вони використовуються і призначені для вирішення завдань службової зброї згідно з діючим у Росії державним стандартом [13]. Пропонуємо врахувати вказаний недолік російського закону в майбутніх проектах українського закону.

Для вибору назви електрошокових пристроїв для самооборони громадян скористаємось поділом на види зброї, наведеному в [1], яка залежно від її призначення для використання відповідними суб'єктами поділяється на зброю військового призначення; службову зброю; цивільну зброю (ст. 2) [1]. Відповідно в проектах

Закону України «Про зброю» і державного стандарту «Електрошокові пристрої» пропонуємо ввести поділ електрошокових пристроїв на електрошокові пристрої службового використання і на електрошокові пристрої цивільного використання (електрошокові пристрої для самооборони).

У цьому аспекті важливим є обґрунтований вибір характеристик електрошокових пристроїв, які дозволяють зробити поділ на засоби для правоохоронних структур та засоби для громадян. Детальний аналіз критеріїв класифікації електрошокових пристроїв проведено в роботі [14], а перелік і аналіз вражаючих факторів – у роботі [15]. Слушно порушити питання про можливість використання кількісних характеристик критерію поділу безпосередньо в Законі України «Про зброю». На прикладі федерального закону [2] і проекту Закону України [1] можна говорити про допустимість кількісних критеріїв поділу зброї на різні види. Наприклад у проекті закону [1] до службової зброї відносять вогнепальну короткоствольну гладкоствольну та нарізну зброю вітчизняного виробництва з дульною енергією не більше 300

Дж та місткістю магазину (барабана) не більше 10 патронів. Таким чином використання кількісних критеріїв допустиме, але при цьому необхідно посилається на відповідні діючі стандарти та методики вимірювання вражаючих факторів, що не знайшло свого відображення в проекті закону [1].

Для того щоб у нових проектах Закону України «Про зброю» була можливість посылатися на такі стандарти і методики, пропонуємо в майбутньому стандарті «Електрошокові пристрої» визначити кількісні характеристики електрошокерів для службового і цивільного використання та включити до визначальних параметрів виду електрошокових пристроїв параметри, які наведені в таблиці. Підготовка такої таблиці і вибір значення визначальних характеристик ґрунтується на розробленій і апробованій в Україні методиці вимірювання експлуатаційних електричних параметрів електрошокерів [15] та на використанні енергетичного критерію безпечності електричних розрядів для вибору допустимих вихідних параметрів електрошокових пристроїв [16].

**Кількісні характеристики поділу електрошокових пристроїв (ЕШП)  
для службового і цивільного використання**

Порядковий номер	Вихідні параметри, що вимірюються	Параметри ЕШП для службового використання	Параметри ЕШП для цивільного використання
1	Максимальна вихідна напруга ЕШП, $U_{\text{макс.}}$ , кВ.	не більше 50	не більше 10
2	Розрядна напруга контрольних проміжків ЕШП, $U_{\text{розр.}}$ , кВ.	не більше 40	не більше 8
3	Середня потужність ЕШП на еквівалент навантаження $R_{\text{екв.}} = 500 \text{ Ом}$ , $P_{\text{сер.}}$ , Вт.	не більше 9	не більше 3
4	Надійність роботи ЕШП, вмикань до відмови	4000	2000
5	Тривалість дії розрядного струму ЕШП через тіло об'єкта впливу, $T_{\text{дії.}}$ , с.	не більше 3 С	не більше 3 С
6	Енергія розрядів за час дії ЕШП на еквівалент навантаження $R_{\text{екв.}} = 500 \text{ Ом}$ , $E_{\text{сум.}}$ , Вт·с.	не більше 27	не більше 9
7	Відстань між робочими електродами ЕШП, $L_{\text{роб.}}$ , мм*	не більше 50 (300)	не більше 20

\*Значення відстані в дужках (300) відповідає відстані 300 мм для електрошокових пристроїв дистанційної дії, наприклад із відстрілюваними електродами.

Харківський національний університет внутрішніх справ має значний досвід у галузі розроблення і впровадження електрошокових пристроїв та методик вимірювання їхніх вихідних параметрів. Це підтверджується науковими публікаціями наших учених, наявністю ряду патентів на винаходи (патенти України № 60071,

№ 79487, № 82374) та використовуваною в організації виробника вітчизняних електрошокерів IP-4 методикою вимірювання вихідних параметрів електрошокерів [15], затвердженою Харківським центром метрології і стандартизації. Для вибору допустимих значень вихідних параметрів електрошокерів автором розроблено

критерій безпечності розрядів електрошокових пристроїв [16; 17].

Сформулюємо основні етапи вирішення проблеми врегулювання в Україні обігу специфічного виду зброї – електрошокових пристроїв та захисту внутрішнього ринку від неякісної і несертифікованої зарубіжної продукції. Для цього на першому етапі вирішення проблеми необхідно невідкладно розпочати спільно з державним науково-дослідним інститутом МВС України роботу над розробленням та запровадженням національного стандарту України «Електрошокові пристрої». При цьому Харківський національний університет внутрішніх справ разом із виробником вітчизняних електрошокерів міг би здійснити розроблення такого державного стандарту і в короткий термін надати на розгляд його першу редакцію. У свою чергу Державний науково-дослідний інститут МВС України може виступити в ролі замовника такої науково-дослідної роботи і згідно з ДСТУ 1.2:2003 у ролі організації, яка вносить стандарт для прийняття Держспоживстандартом України.

На другому етапі вирішення проблеми МВС України необхідно ініціювати через всі наявні механізми прийняття Верховною Радою повноцінного національного Закону України «Про зброю».

На наступному етапі робіт необхідно внести електрошокові пристрої до переліку продукції, яка підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, та створити спеціалізовані вимірювальні лабораторії для визначення вихідних параметрів електрошокових пристроїв. Такі лабораторії

після відповідної акредитації могли б проводити судово-технічну експертизу електрошокових засобів, використаних як знаряддя злочинів, а також і здійснювати їх сертифікацію та надавати висновок на відповідність електрошокових пристроїв вітчизняних і іноземних виробників національному стандарту «Електрошокові пристрої», який, ми сподіваємося, з часом буде прийнято.

**Висновки.** Вирішення проблеми незаконного обігу електрошокових пристроїв та їх сертифікації потребує негайного прийняття повноцінного Закону України «Про зброю». Закон України «Про зброю» повинен стояти на твердій та надійній основі – національних стандартах на пристрої, використання та обіг яких він регулює.

Пропонуємо ввести поділ електрошокових пристроїв на електрошокові пристрої для службового використання та електрошокові пристрої для цивільного використання (електрошокові пристрої для самозахисту). Вказані кількісні значення вихідних параметрів електрошокерів, які забезпечують вражаючу здатність електрошокерів різного призначення.

У роботах зі створення державного стандарту «Електрошокові пристрої» може бути задіяний Харківський національний університет внутрішніх справ, який спільно з виробником вітчизняних електрошокерів міг би в короткий термін підготувати першу редакцію державного стандарту «Електрошокові пристрої» для подальшого розгляду і затвердження.

#### Список використаної літератури

1. Проект Закону про обіг зброї невійськового призначення. [Електронний ресурс] : за станом на 1 квіт. 2013 р. – Режим доступу: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_2?pf3516=2105&skl=7](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=2105&skl=7).
2. Об оружии [Электронный ресурс] : федерал. закон от 13 дек. 1996 г. № 150-ФЗ. – Режим доступа: <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=132502>. – Ред. от 10 июля 2012 г.
3. ТУ У 30592147.001-2000. Искровой разрядник ИР-4. – Зарег. 2000-05-12. – Харьков : Ин-т электродинамики, 2000. – 18 с.
4. Про внесення змін до Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку в Україні [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 4 серп. 1997 р. № 829. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/829-97-%D0%BF>.
5. Про затвердження Інструкції про порядок застосування електрошокових пристроїв (електрошокерів) [Електронний ресурс] : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 13 лют. 1998 р. № 101. – Режим доступу: <http://document.ua/pro-zatverdzhennja-instrukciyi-pro-porjadok-zastosuvannja-el-doc51129.html>.
6. Про затвердження норм належності спеціальних засобів для органів і підрозділів внутрішніх справ та навчальних закладів МВС України : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 23 груд. 2003 р. № 1601. – К. : МВС України, 2003. – 24 с.
7. Про право власності на окремі види майна [Електронний ресурс] : постанова Верховної Ради від 17 черв. 1992 р. № 2471 XII. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2471-12>.
8. Про внесення змін і доповнень до Постанови Верховної Ради України «Про право власності на окремі види майна» [Електронний ресурс] : постанова Верховної Ради України від 24 січ. 1995 р. № 19/95-ВР – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/19/95-%D0%B2%D1%80>.

9. Про затвердження Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні [Електронний ресурс] : наказ від 1 лют. 2005 р. № 28. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0466-05?nreg=z0466-05&find=1&text=%E5%EB%E5%EA%F2%F0%EE%F8%EE%EA%EE%E2%B3+%EF%F0%E8%F1%F2%F0%EE%BF>.

10. ДСТУ 1.1-2001. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних понять [Електронний ресурс] : за станом на 1 квіт. 2013 р. – Режим доступу: <http://dstu-biblio.3dn.ru/load/1-1-0-18>.

11. Стандарт [Електронний ресурс] // Юридичний словник. – Режим доступу: <http://kodeksy.com.ua/dictionary/s/standart.htm>.

12. Об утверждении норм допустимого воздействия на человека поражающих факторов гражданского оружия самообороны [Электронный ресурс] приказ Минздравсоцразвития РФ от 22 окт. 2008 г. № 584 н. – Режим доступа: <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=81756>.

13. ГОСТ Р 50940-96. Устройства электрошоковые. Общие технические условия. – Введ. 1997-01-01. – М. : Изд-во стандартов, 1996. – 13 с. – (Госстандарт России).

14. Губарев Г. Г. Класифікація електророзрядних і електрошокових пристроїв та особливості схемно-технічних рішень / Г. Г. Губарев // Право і Безпека. – 2010. – № 2 (34). – С. 116–122.

15. Губарев Г. Г. Методика вимірювання експлуатаційних електричних параметрів електрошокерів / Г. Г. Губарев, С.И. Трубаев // Сучасна спеціальна техніка. – 2005. – № 2 (7). – С. 72–88.

16. Губарев Г. Г. Енергетичний критерій безпечності електричних розрядів, вибір допустимих вихідних параметрів електрошокових пристроїв / Г. Г. Губарев // Право і Безпека. – 2011. – № 2 (39). – С. 212–218.

17. Губарев Г. Г. Проблема стандартизації електрошокових пристроїв та вибору допустимих вихідних параметрів / Г. Г. Губарев // Спеціальна техніка у правоохоронній діяльності : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 листоп. 2011 р.). – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012. – С. 110–112.

*Надійшла до редколегії 19.04.2013*

#### **ГУБАРЕВ Г. Г. ЗАКОНОДАТЕЛЬНО-ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ И НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РЕШЕНИЯ ПРОБЛЕМЫ НЕЗАКОННОГО ОБРАЩЕНИЯ И СЕРТИФИКАЦИИ ЭЛЕКТРОШОКОВЫХ УСТРОЙСТВ В УКРАИНЕ**

Указано, что пробелы и неоднозначность законодательства в отношении электрошоковых устройств в Украине приводит к комплексной проблеме незаконного обращения и отсутствия сертификации электрошоковых устройств, которая может быть решена выполнением ряда задач законодательно-организационного и научно-технического характера, которые сформулированы в статье. Введено деление электрошоковых устройств на электрошоковые устройства для служебного использования и электрошоковые устройства для гражданского использования (электрошоковые устройства для самозащиты). Предложены количественные значения выходных параметров электрошокеров, которые определяют поражающую способность электрошокеров разного назначения.

**Ключевые слова:** *стандарт, оружие, электрошоковые устройства, сертификация, поражающее действие.*

#### **GUBAREV G. G. LEGISLATIVE, ORGANIZATIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ASPECTS OF ARRIVING AT A SOLUTION OF THE PROBLEM OF ILLEGAL TURNOVER AND CERTIFICATION OF ELECTROSHOCK DEVICES IN UKRAINE**

Deficiency and ambiguity of law in relation to electroshock devices in Ukraine results in a complex problem of illegal turnover and lack of certification of electroshock devices, that may be solved by the way of fulfillment of a range of legislative, organizational, scientific and technical tasks, defined in the article. Electroshock devices are divided into electroshock devices for administrative use and electroshock devices for civilian use (electroshock devices for self-defense). Quantitative measures of output parameters of electroshock devices, determinate damage of electroshock devices of different purpose are suggested.

**Key words:** *standard, weapon, electroshock devices, certification, damage effect.*